

ВЕСТНИК

КЫРГЫЗСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА имени И.АРАБАЕВА
ВЫПУСК 1(2011)

Серии: педагогика и психология

Научно-практическая конференция:

«Проблемы и перспективы развития педагогического образования»

Точка зрения опубликованных в Вестнике статей может не совпадать с позицией редколлегии. Материалы, публикуемые в журнале, признаются НАК Кыргызской Республики в качестве научной статьи.

Журнал зарегистрирован Министерством юстиции КР.

Журнал распространяется в Кыргызской Республике и в странах СНГ.

ISBN 1654-5611

Адрес: г. Бишкек,
ул. Раззакова, 51
Тел.: 66-39-90

Отпечатано в типографии
«Махprint»

Главная редакционная коллегия:

1. **Абдырахманов Т.А.** – к.и.н.,
доцент, главный редактор
2. **Конурбаев Т.А.** – к.п.н., доцент
3. **Каниметов Э.Ж.** – к.ф.н., доцент

Члены редакционной коллегии:

1. **Калдыбаева А.Т.** – д.п.н., профессор
2. **Мусаев С.Ж.** – д.ф.н., член-корр НАН КР
3. **Турдукулов Ф.З.** – к.э.н., и.о. проф.
4. **Чоров М.Ж.** – д.п.н., профессор
5. **Калдыбаев С.А.** – д.ф.м.н., профессор
6. **Токсонбаева Э.Т.** – к.п.н., доцент
7. **Токтоналиев К.Т.** – д.ф.н., профессор

Редакционная коллегия серии

1. **Байсалов Дж.У.** – д.п.н., профессор
2. **Панкова Т.В.** – д.п.н., профессор
3. **Быковченко Н.С.** – к.п.н., доцент
4. **Сманбаев О.А.** – к.п.н., доцент
5. **Пак С.Н.** – к.п.н., доцент
6. **Эсенгулова М.М.** – к.п.н., доцент

**МАЗМУНУ
СОДЕРЖАНИЕ**

Абдырахманов Т.А. Кыргызстандагы билим берүүнү жакшыртуунун айрым маселелерине карата.....	7
Абдыкадырова Г. К. Орто мектептерде кенже эпосторду окутуунун актуалдуу маселелери	9
Абыласынова Г.И., Дюшеева Н.К. Роль преподавателя в развитии инновационных процессов вуза.....	11
Авдудева З.С. Метод проектов как средство развития креативности	14
Авходжанова А.С. Педагогическое общение как средство формирования профессионально-этической культуры будущего учителя.....	16
Аденова Б.Т. Методические функции электронного учебника по астрономии	20
Адилова Г.И. Окутуу методдорун натыйжалуу колдонуунун жолдору	23
Адылова Б.К. Кыргыз тилин окутууда жаңы инновациялык ыкмаларды колдонуу	26
Ажыманбетова Г.И. Виртуалдык билим берүү чөйрөсүндө видеолекциянын колдонулушу	28
Ажиматов О. А., Айтматов С. Психологические основы процесса обучения и воспитания детей	30
Айдарбеков К. Адеп сабагында көрсөтмө куралдарды колдонуу	33
Акиева Г.С., Омурканова Ч.Т. Формирование ценностных ориентаций будущих учителей в процессе обучения в вузе.....	35
Акматабекова Д. У. Педагогическая мысль и развитие просвещения в Кыргызстане	37
Акматова М.А. Курчаган чөйрө менен тааныштыруу аркылуу балдардын байланыштырып сүйлөөсүн калыптандырууда тил өнүктүрүү маселелери (5-7 жаш).....	39
Акматова Ч.А. Келечек адистерди сапаттуу даярдоодо өзүн-өзү баалоо системасын камсыз кылуу	41
Акмолдоева А.Ж. Повышение уровня самосознания как условие профессионального развития учителя.....	44
Алиев Ш.А., Калдыбаева А.Т. Подготовка учителя начальной школы в современных условиях	46
Алиев Ш.А., Жумадил уулу А. Кыргыз Республикасынын билим берүү системасында профилдик окутуу, бакалавриат жана магистрдик билим берүү.....	49
Алиева Б.М. Роль педагогической практики в профессиональной подготовке будущего учителя физики.....	51
Алиева Д.Ш., Асанова З. Роль информационных технологии в организации творческой деятельности студентов	53
Алиев Ш.А., Шалпыкова Т.К. Башталгыч мектеп мугалимдеринин уңгулук компетенттүүлүгү.....	56
Аликова А.М. Практическая реализация приемов личностно-ориентированного урока по математике.....	57
Алыкулов У. Ж. Общение как инновация и психолого - педагогическое понятие.....	61
Алымкулов Ж.Ш., Тажикова Б.Ш. Современные проблемы воспитания и перспективы развития педагогической науки	64
Амердинова М.М. Эмоционально-ценностные отношения как образующий компонент самосознания личности.....	67
Аристов И.В., Аристова С.И. Атрактивность обучения русскому языку как иностранному	70
Арунова А.А. Команда как фактор эффективного взаимодействия в образовательном процессе	73
Арунова А.А. Формирование эффективной студенческой команды.....	75
Арынбаев Э. К. Математика мугалимдеринин ишмердүүлүгүн жаңы маалыматтар технологиясынын жардамында оптималдаштыруу (функциянын графигин сызуу ишин оптималдаштыруу).....	78
Асан уулу Талант. Роль частного сектора на рынке дошкольных услуг Кыргызстана	80
Асаналиева Г.Б., Исаева А.К. Компьютерный способ расчета межотраслевого баланса.....	84
Асаналиева Б.У. Психологические особенности проявления тревожности у подростков	87
Асаналиева Г.Б., Лестева Т.А. Перспективы использования математических методов с помощью компьютерных технологий.....	91
Асылбева Г. Феномен культуры в гражданском становлении будущего учителя	94
Асипова Н.А. Социально-педагогические аспекты двуязычия как средства межкультурной коммуникации.....	95
Атаев Б. С. Роль средств новых информационных технологий в образовании	97
Атаев Б. С. Компьютерные обучающие системы.....	99
Атантаева Ж.И. Орус тилдүү группаларда эки жана бир тутумдуу сүйлөмдөрдү окутуунун негизи.....	101
Ахметкаримова К.С. Анализ состояния управленческой деятельности руководителей организаций образования	103
Аштыкчиева А. О. Жогорку окуу жайына өткөн студент-кыздардын көңүл буруусунун негизи жана эске тутуусунун мүнөздөмөсү	106

Мамытов А., Акулова Б.Т. Состояние и перспективы подготовки педагогических кадров в Кыргызстане со средним профессиональным образованием	297
Мамытова Ж.Б. Саморегуляции учебно-познавательной деятельностью студентов	300
Матисаева Б.А. Возможности экологического воспитания на уроках литературы.....	302
Муратов А.Ж. Чыңгыз Айтматовдун чыгармаларын этнопедагогикалык негизде талдоо	304
Мурзаев М.С. Инсандын социалдашуусунун этнопсихологиялык өзгөчөлүктөрү	306
Мусаева В.И. Мектепте риториканы (Чечендик кепти) окутуудагы компетенттүүлүктөр жана ага коюлуучу дидактикалык талаптар.....	308
Нааматова Э. Б. Орто мектепте математика сабагын интерактивдүү ыкмалар менен окутуунун айрым маселелери	311
Нурманбетова Г.К. Социальная педагогика как сфера теоретической и профессиональной деятельности.....	314
Нусубалиева Е. К проблеме формирования толерантности студентов.....	316
Олейников А.В. Гендерная идентичность подростков, как паттерн формирования неконгруэнтного поведения	319
Олейников А.В. Психологические особенности развития гендерной социализации.....	321
Омуралиев М.У. Роль учителя в процессе информатизации системы образования.....	323
Омуралиева А.И., Рыскулова С.М. Реферирование как форма работы над публицистическими и газетно-информационными текстами.....	325
Омурбаева Д.К., Абдукаримова Б.А. Методика анализа проверочных работ по русскому языку.....	327
Омурбекова М.О. Взаимосвязь и взаимовлияние образования и межкультурной коммуникации.....	329
Онолбаев М.Б. Совершенствование программ подготовки будущих учителей начальных классов	332
Осконбаев М.Ч. Жеңижоктун «Аккан суу» чыгармасындагы физикалык түшүнүктөрдүн берилиши.....	334
Осконбаев М.Ч., Кожобекова П.Ж. Графикалык жол менен берилген физикалык маселелерди чечүүдө Microsoft Excelди колдонуу жана презентациялоо	336
Осмонкулова Д.А. Развитие русской речи студентов-кыргызов при работе над текстами описательного типа.....	340
Пак С.Н., Ли С.И. Актуальность проблемы межкультурной коммуникации в подготовке специалистов	342
Пак С.Н. Психологические особенности профессионально-педагогического общения	345
Панков В.В. Педагогические аспекты политической подготовки будущих учителей	349
Панков В.В., Панкова Т.В. Национальная идентичность в аспекте социально-политической подготовки будущего учителя.....	350
Пашинина М.В. Педагогическая практика студентов кафедры английского языка и литературы: проблемы и решения	354
Раимикулова А.С. Изучение и использование педагогического опыта народных учителей КР по активизации познавательной деятельности школьников	357
Ризаева Р.Р. Совершенствование профессионального развития личности педагога на основе инновационной деятельности, творческого саморазвития и технологизации образования.....	359
Ризаева Р. Р. Формирование здорового образа жизни – приоритетная социальная задача	361
Рыспекова Ж.М. Нетрадиционные методы преподавания иностранного языка	363
Рыспекова Ж.М. Некоторые актуальные проблемы обучения иностранному языку в контексте непрерывного довузовского образовательного пространства.....	365
Сагимбекова Д.С., Серапова Д.А. О современных направлениях информатизации внешкольной деятельности учащихся.....	367
Сагымбаева Р.Т., Камчибеков А.С. Развитие орфографической зоркости при помощи языковых игр и алгоритмов у студентов юридических вузов	370
Садыкова С.З. Инновационные технологии обучения иностранному языку	371
Сакимбаева С.Д. Повышение активизации познавательной деятельности школьников.....	374
Салыков С.С., Мамыров Ж.М., Джапарова С.Н. Математикалык ишмердүүлүккө окуучуларды үйрөтүүнүн интерактивдүү ыкмалары	376
Самиева Ж.Д. Кыргызстанда мугалим кадрларын даярдоо (XX кылымдын 70-90-жж.).....	379
Самиева Ж.Д. Мугалимдердин билимин өркүндөтүүнүн тажрыйбалары.....	381
Сейталиева Э.С. Некоторые проблемы самостоятельной работы студентов на современном этапе высшей школы	382
Сияев Т.М. Педагогдун профессионалдык компетенттүүлүгү: теориялык аспект.....	385
Сияев Т.М. Чекирова Г.К. Кесиптик педагогикалык компетенттүүлүк: практикалык аспект	387
Смадиярова З. А. Мектеп мугалимдеринин жетишсиздигинин себептери жана аны чечүүдөгү ЖОЖдордун орду.....	391
Сманбаев Ө.А., Аманова А.Ө. Окуучулардын айыл чарба кесиптерин компетенттүү тандоого даярдоонун айрым жагдайлары	393

ОКУУЧУЛАРДЫН АЙЫЛ ЧАРБА КЕСИПТЕРИН КОМПЕТЕНТТҮҮ ТАНДООГО ДАЯРDOОНУН АЙРЫМ ЖАГДАЙЛАРЫ

Азыркы кезде өлкөнүн экономикасын туруктуу өнүктүрүү, азык түлүк коопсуздугун чечүү актуалдуу маселелерден болуп саналат. Мына ушул социалдык-экономикалык милдеттерди чечүүдө айыл мектептерине өңдөрүлүп жаткан роль таандык. Мектеп бүтүрүүчүсүнүн учурдун талабына ылайык сапаттуу билим жана туура кесип тандап алышы коомубуз үчүн мааниге ээ болгон проблема.

Кесиптик багыт берүү - ар бир окуучунун ден соолугун, жөндөмүн, кызыгуусун жана коомубуздун квалификациялуу адистерге болгон муктаждыктарын эске алып, аны аң сезимдүү кесип тандоого даярдоо боюнча жүргүзүлүүчү иштердин системасы. Бүгүнкү күндөгү базар экономикасына өтүүнүн шарттарында мектеп окуучуларына кесиптик багыт берүү ишин оптималдаштыруунун зарылдыгы өсүүдө. Бул социалдык-экономикалык жана педагогикалык мүмкүнчүлүктөрдүн биримдигин эске алып, окуучуларды кесип тандап алууга ар тараптан даярдоо менен мүнөздөлөт.

Кыргызстандын экономикасынын негизин айыл чарбасы түзүп турат. Белгиленген милдеттерди чечүү, өз кезегинде айыл чарбасына квалификациялуу адистерди даярдоону күн тартибине койду. Анткени, бүгүнкү күндө айыл чарбасынын квалификациялуу даярдыгы бар кесип ээлерине болгон муктаждыгы улам барган абалда өсүүдө. Бул абалды төмөндөгүдөй жагдайлар менен түшүндүрүүгө болот.

Биринчиден, жаштар калктын өзгөчө социалдык демографиялык группасын түзүп, эмгек ресурсун калыптандырууда негизги роль ойнойт. Айыл чарбасында эмгекти уюштуруунун жаңы формаларынын киргизилиши - карабастан (фермердик-дыйкан чарбалары, акционердик коом, кооператив ж.б.) жаңы техниканын жана технологиянын киргизүүнүн кечендеши, эмгекти механизациялаштыруу, электрлештирүүнүн процесстеринин өнүккөнү, турмуш-тиричиликтеги шарттар мектеп окуучуларынын арасында айыл чарбасындагы кесиптерге кызык-баркын бир кыйла төмөндөттү.

Экинчиден, мектептин бүтүрүүчүсү белгилүү деңгээлде жалпы билимге, эмгек көндүмдөрүнө ээ болгон абалдан өндүрүшкө бат ыңгайланышат. Алардын көпчүлүгү квалификациялуу жана чыгармачыл эмгекке кызыктырылып, жалпы билимин көтөрүүнү социалдык позициясын бекемдөөнүн шарты катары карашат. Мектептин бүтүрүүчүлөрү үчүн окуу көнүмүш. Алар ушул инерциянын күчү менен жогорку окуу жайлардан билим алууга кызыктуу болуп, айыл чарбасындагы кесиптерге кызыгышпайт.

Үчүнчүдөн, айыл мектептеринде кесиптик багыт берүү иштери жергиликтүү шарттарды эске алуу менен системалуу жүргүзүлбөйт. Ушуга байланыштуу мектеп бүтүрүүчүлөрүнүн кесип тандоонун, базар экономикасынын жана социалдык-укуктук коргоонун маселелери боюнча жеткиликтүү түшүнүгү жок.

Төртүнчүдөн, көп учурда мектеп бүтүрүүчүсү үчүн кесип тандоодо эмгек акынын деңгээли, руханий даярдыгынын муктаждыгын канааттандыруу алдынкы орунга чыгып, андан кийин гана социалдык позициясынын калыптанышы мааниге ээ болот. Көпчүлүк учурда жергиликтүү социалдык-өндүрүштүк шарттарды эске албай системасыз жүргүзүлгөн кесиптик багыт берүү иши мектеп бүтүрүүчүсүнүн кесип тандоосуна эч кандай жардам бере албайт.

Бешинчиден, бүгүнкү күндө республикабызда айыл чарба механизациялоонун деңгээли төмөн болгондуктан эмгекчилеринин басымдуу бөлүгүн кол менен эмгектенгендер жана жашы улгайган адамдар түзөт. Башка жагынан айтканда атайын кесиптик даярдыгы жок адамдар. Айрым чарбаларда эмгектенгендердин 5-10 процентинин гана кесиптик даярдыгы бар. Бул өз кезегинде айыл чарба эмгекчилеринин кесиптик билимин квалификациянын жогорулатууну күн тартибине коет.

Алтынчыдан, айыл чарбасында эмгекти уюштуруунун жаңы шарттары жөнөкөй эмгек көндүмдөрүнө, күндөлүк тажрыйбага, традицияга негизделген кесиптердин ордуна атайын билимди, жалпы техникалык дисциплиналарга негизделген өндүрүштүк технология боюнча кесипти профилдеги даярдыгы бар адистерди талап кылат. Алар үчүн теориялык билим, прогрессивдүү технологияны, автоматташтырылган жабдуулардын, механизмдердин иштөө принциптерин билүү биринчи орунда турат.

- өзүн-өзү өркүндөтүүнүн мотивациясынын калыптанышы;

- академиялык жана эмгектик мобилдүүлүк (3)

Мына ушул аныктамага таянып кесип тандоодогу компетенттүүлүктүн структуралык моделин аныктоо болот. Ал негизинен мотивациялык, инсандын таанып билүүчүлүк, операциялык деген компоненттерден турат. Ушул айтылган компетенттүүлүктүн маңызын жана анын критерийлерин жана көрсөткүчтөрүн анык алдык. Илимий адабияттарда кесип тандоонун 3 деңгээли белгиленген: жогорку, ортоңку жана төмөнкү. Мы ушуларга ылайык кесиптик компетенттүүлүктүн булагы - окутууда жана практикалык иштерде тажрыйбага болуу. Илимий эмгектерде кесиптик компетенттүүлүктүн компоненти катары социалдык жана инсандык компетенцияны көрсөтүшкөн. Аларга конгнитивдик, өз алдынчалык, байкагычтык, креативдүүлүк, жоопкерчилик, ишенимдүүлүк, катаал шарттарда аракеттене билгендиги, коммуникативдүүлүк ж.б.лар кирет. «Компетенция» бул кесиптик иш аракетти продуктивдүү аткарууну камсыз кылган жалпыланган иш аракеттин жыйындыгы.

Бер Э., Заводчиков) Биздин изилдөөнүн позициясында компетенция - белгилүү предметтердин процесстердин өнүгүшүнө жана иш аракетке карата керек болгон бул өз ара байланышкан инсандын сапаттары (билим, билгичтик, көндүм, иш аракеттин жолдору).

Мында, билим берүүчүлүк компетенция жана кесиптик компетенция деп көрсөтүүгө болот. Билим берүүчүлүк компетенция - бул билим берүүнүн стандартына ылайык окуучунун билимди сапаттуу өздөштүрө алышы менен инсандык өнүгүшү. Кесиптик компетенция бул окутуу процессинде алган аткарыла турган ишке карата инсандын системалаштырылган сапаты.

Төмөндө окуучулардын айыл чарбасындагы кесипти компетенттүү тандап алууга даярдоонун айрым жактарына кыскача токтолмокчубуз.

1. Окуучулардын социалдык баалуулуктарын калыптандыруу. Мектепте сабактарда, класстан жана мектептен тышкаркы иштердин системасында окуучуларды айыл чарба кесиптерин компетенттүү тандап алууга даярдоо ишке ашат. Предметтик сабактар боюнча түзүлгөн окуу программаларын, окуу китептерин талдоо окуучулардын социалдык баалуулуктарын калыптандырууга кеңири мүмкүнчүлүктөр бар экендигин көрсөттү. Мисалы, гуманитардык циклдеги предметтерди окутууда, программалык материалдарга ылайык келген жергиликтүү материалдарды, айыл турмушунан алынган конкреттүү мисалдарды колдонуу окуучулардын социалдык жана кесиптик позицияларынын калыптанышына түрткү болот. Ал эми табигый - математикалык дисциплиналарды окутууда окуучулардын азыркы кездеги айыл чарбасынын илимий негиздери, өндүрүштүн негиздери, тармактын өнүгүшүнүн перспективасы ж.б.у.с. маселелерди өздөштүрүүсү окуучулардын технологиялык маалыматтарга ээ болуусуна шарт түзүп, кесип тандоого теориялык, практикалык жана психологиялык аяктан даярдоодо мааниге ээ болот.

2. Кесип тандоодогу маанилүү компетенттүүлүктүн калыптанышынын маанилүү критерийи – бул окуучунун атайын маалыматтарга ээ болушу. Окуучулар илимдердин негизин окутууда, класстан жана мектептен тышкаркы иштердин системасында айыл чарбасы илимий-практикалык маселери, өндүрүштүк технологиялар тармагында кеңири түшүнүктөргө ээ болуусу зарыл.

Бул багытта иш алып барууда массалык маалымат каражаттарынын, радио, телевидениенин материалдарын, кошумча адабияттарды, документалдуу фильмдерди жана башкаларды кеңири пайдалануу окуучулардын тандап алган кесипи боюнча туура көз караштарын калыптандырат. Мына ушуга байланыштуу мектептеги окуу-тарбия иштеринин айыл чарба багыттуулугун арттыруу зарыл.

3. Окуу-тарбия иштеринин жүрүшүндө окуучулардын кесип тандап алуусунда мааниге ээ болгон компетенттүүлүгүн калыптандыра турган жергиликтүү шарттарды, окуучулардын жаш курагын эске алуу менен өндүрүмдүү эмгегин уюштуруу. Окуучу эмгекке катышуу менен кесип тандоодо мааниге ээ болгон компетенцияларга ээ (жалпы жана атайын эмгектик көндүмдөргө) болот. Мындай эмгек окуучулардын рационалдуулук, ойлоп табуучулук, техникалык чыгармачылыгы ж.б. сапаттарын өнүктүрүүгө багыт алышы керек.

4. Окуучу өзү жөнүндө толук билүүсү керек. Анткени мектеп бүтүрүүчүлөрүнүн көпчүлүгү өзүнүн ден соолугу, жөндөмү, шыгы, кызыгуусу жөнүндө маалыматтарга ээ эмес. Натыйжада алар кесип тандоодо ката-талып кетиришет. Алардын көпчүлүгүнүн кесип тандоосунун негизделген мамиле-мотиви жок. Мына ушуга байланыштуу көпчүлүк учурларда кесиптерин алмаштырууга мажбур болушат. Бул алардын социалдашуусуна кыйла кечендейт.

5. Кесиптик тандоодогу компетенттүүлүгүнүн калыптанышынын маанилүү критерийи окуучунун тандап алган кесипине ээ болуунун жолдорун долбоорлоп жана мектепти бүткөндөн кийин тандап алган кесипине ээ болуунун жолдорун билиши. Окуучу мектеп партасында алган билимине таянуу менен тандаган кесипине ээ болуунун жолдору жөнүндө толук маалыматтарга ээ болушу зарыл. Мына ушуга байланыштуу окуучулардын окуу-тарбия иштеринин жүрүшүндө окуучулар өзү, кесиптер дүйнөсү жөнүндөгү маалыматтарга таянып, кесип тандоого таасир тийгизген факторлорду эске алып, кесипке ээ болуудагы чек койгон ресурстар өтүүнүн жолдарын аныктайт.

6. Мектеп окуучусунун кесип тандоодогу маанилүү компетенциясын калыптандырууда тандаган кесипи менен ага коюлган талаптар, өндүрүштүк мамилелер тууралуу түшүнүктөрүн калыптандыруу мааниге ээ:

- эмгек рыногу жана кесиптер;
- жеке кесиптик пландар;
- кесип ээлеринин квалификациясы;
- жалпы жана атайын билгичтиктер;
- эмгек шарттары;
- эмгек закондору;
- кесиптик профессиограммалар;
- кесиптик квалификацияны жогорулатуунун;
- эмгек акы жана анын структурасы;
- эмгектин психологиялык өзгөчөлүктөрү ж.б.у.с.

7. Кесиптик тандоодогу компетенттүүлүгүнүн калыптанышынын маанилүү критерийи окуучунун мектепте бүткөндөн кийин тандап алган кесипине ээ болуунун жолдорун билиши. Мына ушуга байланыштуу окуучулардын окуу тарбия иштеринин жүрүшүндө окуучулар өзү жөнүндө, кесиптер дүйнөсү жөнүндөгү маалыматтарга, кесип тандоого таасир тийгизген факторлорду, кесипке ээ болуудагы чек койгон ресурстар өтүүнүн жолдарын эске алат.

Демек, кесип тандоого компетенттүү мамиле жасоонун ар түрдүүлүгү, көп кырдуулугу, кесипке берүү ишинин ар түрдүү факторлор менен шартталгандыгын көрсөтөт. Компетенттүүлүк жалпыланган тигил же бул кесиптик иш аракетте ийгиликтүү эмгектенүү үчүн зарыл болгон билим, билгичтик, көндүмдөрдүн жана жөндөмдүн, инсандын сапаттарынын, касиеттеринин жыйындысы. Мектепте окуу ишинин айыл чарба багыттуулугу жана кесипке багыт берүүчүлүк жагдайынын болушу маанилүү болу-лат.

Пайдаланылган адабияттар:

1. Зеер Э., Заводчиков Д. Идентификация универсальных компетенций выпускников работодателем // Развитие образования в России. 2007. № 2.
2. Зимняя И.А. Компетентностный подход в образовании (методолого-теоретический аспект) // Проблемы качества образования: Материалы XI У Всероссийского совещания. Кн.1 М.2004)
3. Шалашова М.М. Комплексная оценка компетентности будущих педагогов. // Педагогика 2008. №7. С. 54-59